

efter de ældre Bestemmelser var stillet til Armeens Raadighed, men endogaa et forøget Antal, fordi den nylig endte Krig tilstrækkeligt har godtgjort, at det Antal Heste, som Armeen havde ved Krigens Udbrud, var aldeles utilstrækkeligt. Antallet af Heste, som efter de ældre Planer staaer til Armeens Raadighed, er omtrent 2000 Stamheste og 1728 Districtsheste, hvorimod der i Krigen har været Brug for c. 10,000 Heste. Det er nødvendigt ved en udbrydende Krig, at et vist Antal strax staaer til Regeringens Raadighed; hvor stort dette Antal skal være, vil for endel blive afhængig af den nye Plan, men det maa dog under alle Omstændigheder betydeligt forøges. Jeg mener, naar Krigsbestyrelsen ved en udbrydende Krig har omtrent Halvdelen af det største Antal, som der behøves, til sin Raadighed, saa vil det være nok til den første Udrustning. Naar der altsaa til de 1728 Districtsheste, som Armeen hidtil har havt til sin Raadighed, føies et lignende Antal, saa antager jeg, at det vil kunne være tilstrækkeligt til den første Udrustning, og at det øvrige Antal Heste vil kunne anskaffes med kortere eller længere Frist.

Hvad Anskaffelsesmaaden af Hestene angaaer, saa har det allerede fra 1774 af været bestemt, at det saakaldte privilegerede Hartkorn skulde ndrede Heste som en Byrde, der nærmest paalaa det paa Grund af dets Privilegium; senere har man fundet, at det privilegerede Hartkorn skulde miste sit Privilegium; billigtvis bør det da ogsaa fritages for den deraf flydende Forpligtelse. Det Naturligste, det Simpleste og mindst Bekostelige for Staten, tror jeg, er nu at fordele Byrden paa det hele Hartkorn. Det kunde synes, som det kunde være Militairetaten det samme, hvad enten den faaer sine Heste underholdte af Hartkorns Eierne, eller ved Licitation af private Contractanter; men denne sidste Anskaffelsesmaade anseer jeg at være aldeles forkastelig; man vil isaaftald aldeles ingen Sikkerhed have for Hestenes Conservation. Jeg kan ikke skjønne, hvorledes Noget skulde kunne paatage sig at stille Heste i et betydeligt Antal. I de 11 Maaneder af Aaret ere Hestene til hans Raadighed, og han maa selvølgelig anvende dem

til et eller andet Formaal, som staaer, naar Hestene indkaldes. Imod det deraf opstaaende Tab kan han kun sikke sig ved en for det offentlige usforholdsmæssig høi Betaling. En Betaling af 24 Rbd. aarlig vil ikke her til være tilstrækkelig. Men en Jordbruger, som har 8—10 Heste, kan uden Stade for sin Bedrift undvære een af dem i een Maaned af Aaret, for 24 Rbd. aarlig, og der kan Intet Andet end hans egen Fordeel bevæge ham til et saadant Foretagende. Fordeles Hestene derimod paa Hartkornet, tilmed i et saa ubetydeligt Antal til det hele Hartkorn, at der kun kommer een, eller, Foderhestene iberegne, to Heste paa et District af 220 Tdr. Hartkorn, saa vil Afgangen af disse Heste ved deres Indkaldelse paa ingen Maade kunne savnes i Landbruget, og Byrden for Hestudrederne vil efter mit Skjøn blive høist ubetydelig eller slet ingen og være langt under den Betaling, som det nærværende Lovforslag tilstaaer, som ogsaa, saavidt jeg troer, af de fleste, som have udtalt sig derom, er erkjendt for at være en meget rigelig Betaling. Ved Contracter med private Entrepreneurer vilde en meget streng Control med Hestenes Tilstedeværelse og Afbenyttelse være nødvendig, og man maatte ogsaa være forberedt paa, at de vedkommende Contractanter vilde drage den størst mulige Nytte af Hestene, og at de ikke vilde drage større Omsorg for deres Bedligholdelse, end deres egen Interessé udkrævede. Man maatte altsaa, naar Hestene indkaldes, være beredt paa at finde dem i saalidt brugelig Stand, som Vedkommende turde vove, uden at udsættes for Bøder. Derimod mener jeg, at Militairetaten, naar Hestene fordeles paa Districterne, vil have en taalelig Sikkerhed for, at de vorde skaansomt behandlede, og de Vedkommende, som overtage sig Forpligtelsen, vilde erholde en tilstrækkelig Godtgjørelse derfor, saa at Contracten vil være fordeelagtig for begge Sider.

Jeg har tidligere tilladt mig at sige, at, dersom denne Lov var bleven antagen isfor, vilde det have sparet en Td. Guld; enhver Dags Udsættelse af denne Sag foraarsager Statskassen betydelige Udgifter. Militairetaten er for Diebliffet i Besiddelse af et stort Antal Heste, som den ikke kan blive af med, fordi